

Žaliosios ateities tyrinėjimas: Naujojo Europinio Bauhauzo integravimas į meno ir dizaino švietimą

Ataskaita:

Konsoliduota ataskaita apie dirbtuves ir mikro-kreditų kūrimą Europoje, grindžiamą Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) principais

Turinys:

Žodynėlis	2
Įvadas	3
Dirbtuvių vietos ir aplinka	3
Dirbtuvių tikslai	4
Naudotos priemonės ir formos	5
Tikslinės grupės	6
Konsoliduota analizė ir rekomendacijos	7
Rezultatai ir mokymosi pasiekimai	7
Nustatyti poreikiai ir iššūkiai	8
„Futures Designed“ edukatorių priemonių rinkinys	10
Kursų ir dirbtuvių apklausos apžvalga	13
Rekomendacijos dėl mikro-kreditų ir praktiniai žingsniai būsimoms dirbtuvėms	16
Atsiliepimai ir apibendrinimas	18

I dalis – Konsoliduotos analizės įvadas

Sąvokų žodynas

Siekiant užtikrinti nuoseklų supratimą įvairiose švietimo ir profesinėse aplinkose, šiame žodynyje pateikiami pagrindiniai terminai, vartojami visoje ataskaitoje:

NEB – Naujasis Europinis Bauhauzas, ES iniciatyva, apimanti tvarumą, estetiką ir įtrauktį dizaino ir inovacijų srityje.

Mikro-kreditai [Micro-Credential] – trumpas, tikslinis mokymasis, skirtas konkrečioms kompetencijoms įgyti, dažnai vykdomas ir pripažįstamas institucijų ar darbdavių.

Dizaino sprintas [Design sprint] – penkių etapų procesas, kuriame naudojamas dizaino mąstymas siekiant sumažinti riziką, susijusią su naujo produkto, paslaugos ar funkcijos pateikimu į rinką. Šio proceso tikslas – padėti komandoms aiškiai apibrėžti tikslus, patvirtinti prielaidas ir nuspręsti dėl produkto plėtros plano prieš pradedant jo kūrimą.

Dizaino mąstymas [Design Thinking] – vartotojo poreikiais grindžiama, problemų sprendimo metodika, apimanti tyrimus, idėjų generavimą, prototipų kūrimą ir testavimą.

Įrankių rinkinys – atrinktas įrankių, šablonų ir metodų rinkinys, skirtas studentams ir dėstytojams padėti dizaino procese.

Įvadas

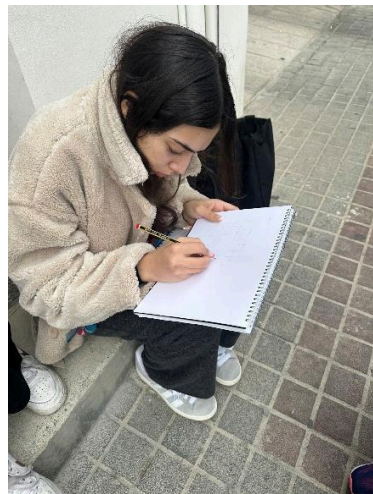
Šioje ataskaitoje pateikiama konsoliduota keturiose šalyse – Italijoje, Kipre, Graikijoje ir Lietuvoje – surengtų bandomųjų dirbtuvių, vykdytų pagal projektą „Futures Designed“, apžvalga. Šių dirbtuvių metu daugiau kaip 80 dalyvių buvo supažindinti su Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) principais, taikant praktines dizaino mąstymo užduotis. Tarp dalyvių buvo studentų, dėstytojų, įvairių sričių specialistų ir plačiosios visuomenės atstovų. Veiklos apėmė tiek grupines, tiek individualias užduotis, derinant analogines ir skaitmenines priemones, kurios užtikrino įtraukiantį ir efektyvų mokymosi procesą.

Projektas „Futures Designed“ orientuotas į mikro-kreditų kursų ir integruotų dirbtuvių, skirtų aukštojo mokslo meno bei dizaino sritims, kūrimą ir įgyvendinimą. Šie kursai suteikia studentams įgūdžių, būtinų tvariam ir ekologiškam perėjimui, taip didinant jų įsidarbinimo galimybes, skatinant atsakingus vartojimo įpročius, elgsenos ir gyvenimo būdo pokyčius tiek asmeniniame gyvenime, tiek būsimoje profesinėje veikloje. Be to, jie padeda dalyviams tapti Europos žaliosios pertvarkos ir Naujojo Europinio Bauhauzo tikslų bei uždavinių įgyvendinimo skatintojais.

Dirbtuvių vietos ir aplinka

Veiklos [seminarai] vyko įvairiose aplinkose, kurios suteikė mokymuisi vietos kontekstą:

- **Italija (MateraHub)**: dirbtuvės vyko bendradarbiaujant su Liceo Artistico Carlo Levi Materoje ir Irsinoje. Jos vyko mokyklų laboratorijose, muziejų erdvėse ir lauko miesto erdvėse. Veiklos buvo skirtos bendram įtraukiam, estetiškų ir tvarių viešųjų erdvių projektavimui, dažnai remiantis vietos kultūra ir paveldu.
- **Kipras (Frederick University)**: sesijos vyko Limassol senamiestyje ir universiteto miestelyje, jų metu buvo praktiškai stebima miesto dinamika ir erdvės pakartotinis naudojimas. Komandos analizavo viešąsias ir pusiau viešąsias erdves, siekdamos nustatyti problemas, susijusias su prieinamumu, tapatybe ir ekologiniu tvarumu.
- **Graikija (KMOP)**: dirbtuvės vyko Atėnuose, derinant „gyvas“ dirbtuves KMOP Socialinės veiklos ir inovacijų centre su veikla internete. Dėmesys buvo skiriamas skaitmeniniam įtraukiojo dizaino interpretavimui ir jo vaidmeniui bendruomenės erdvėse, ypatingą dėmesį skiriant dėstytojų mokymui.
- **Lietuva (KK)**: seminarai vyko „Pelėdų kalnas“ galerijoje ir netoliese esančiame žaliame parke – abu šie objektai yra valstybės saugomos zonos, turinčios didelę kultūrinę ir istorinę vertę. Dalyviai tyrinėjo nekomercinį paveldo objekto naudojimą vietos gyventojams, akademinėi bendruomenei, užsieniečiams, žmonėms su negalia ir kitais poreikiais.

Nuotraukos 1–3: Seminaras FredU studentų miestelyje ir Limassolio senamiestyje (Frederick universitetas, Kipras)

Dirbtuvių tikslai

Dirbtuvės buvo organizuotos vadovaujantis bendrais tikslais, glaudžiai susijusiais su Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) principais. Pagrindinis jų siekis – integruoti NEB vertybes – tvarumą, įtrauktį ir estetiką – ne kaip abstrakčias sąvokas, bet kaip aktyvius, praktikoje taikomus elementus, įtrauktus į kiekvieną dizaino užduotį. Svarbu buvo tai, kad studentai įgytas žinias iš mikro-kredencialų kursų galėtų pritaikyti praktikoje, dalyvaudami eksperimentinėse dirbtuvėse. Bandomųjų dirbtuvių dalyviai buvo skatinami šiuos principus įgyvendinti taip, kad jie formuotų ne tik kūrybinį procesą, bet ir galutinius rezultatus.

Didelis dėmesys buvo skiriamas bendradarbiavimo ir kritinio mąstymo ugdymui. Per komandines veiklas dalyviai turėjo kolektyviai apibrėžti problemas ir kartu kurti prasmingus sprendimus, stiprindami dialogo, kūrybinės partnerystės ir bendros atsakomybės svarbą dizaino procese. Tuo pat metu dirbtuvės tapo eksperimentine erdve mikro-kreditų – modulinio, įgūdžiais grįsto mokymosi formato, galinčio būti oficialiai pripažintu ir taikomu įvairiose švietimo įstaigose – plėtojimui.

Ne mažiau reikšmingas buvo dalyvių iniciatyvumo skatinimas. Derinant struktūruotą vadovavimą su asmeninės refleksijos erdve, dirbtuvės suteikė galimybę dalyviams aktyviai formuoti savo mokymosi kelią, jį suderinant su platesniu tikslu – stiprinti asmenų įgalinimą lanksčiose, į studentus orientuotose švietimo ekosistemose.

Photo 4: The DIGITAL TOOLS workshop (KMOP, Greece)

Photo 5: Workshop (MateraHub, Italy)

Naudotos priemonės ir formos

Visose dalyvaujančiose šalyse buvo taikytas suderintas dizaino įrankių rinkinys, pritaikytas prie konkrečių vietos sąlygų ir studentų poreikių. Nors pats įrankių pagrindas išliko bendras, kiekvienos šalies kontekstas lėmė jų taikymo būdą, taip užtikrinant veiklų aktualumą ir jautrumą vietos aplinkybėms. Įrankių rinkinys apėmė įvairias medžiagas ir platformas, skatinusias kūrybiškumą, bendradarbiavimą ir refleksiją viso mokymosi bei dizaino proceso metu.

- **Vizualinio mąstymo įrankiai**, tokie kaip „flipchart“ lentos, lipniosios užrašų kortelės, didelio formato (A0) popieriaus lapai, nuotaičių lentos bei maketai, sukurti naudojant programas *SketchUp* ar *Photoshop*, buvo plačiai taikomi idėjoms vizualizuoti ir grupės kūrybinėms mintims generuoti.
- **Žemėlapiavimo technikos**, pavyzdžiui, suinteresuotųjų šalių ar judėjimo žemėlapiai ir kontekstinės diagramos, padėjo dalyviams identifikuoti pagrindinius veikėjus bei geriau suprasti platesnę problemų ekosistemą, su kuria jie dirbo.
- **Skaitmeninės platformos** užtikrino sklandų bendradarbiavimą tiek gyvai, tiek nuotoliniu būdu. *KunstMatrix* leido kurti įtraukiančius 3D vaizdinius, *Google Meet* palengvino virtualius susitikimus ir dirbtuves, o *Miro* suteikė bendrą skaitmeninę erdvę kūrybai bei idėjų vystymui.
- **Prototipų** kūrimas vyko naudojant lengvai prieinamas medžiagas – popierių, žymeklius, kalkinį popierių ir pagrindinius fizinių modelių kūrimo įrankius, leidusius greitai piešti eskizus, testuoti ir tobulinti idėjas. Siekiant dokumentuoti **pažangą ir skatinti refleksiją**, buvo naudojamos vertinimo formos, stebėjimo lapai, nuotraukos, vaizdo įrašai ir lauko užrašai.

Šios priemonės skatino kūrybinį mąstymą ir daugialypį mokymąsi, vedamos dalyvius per procesą, kuris natūraliai perėjo nuo įžvalgų rinkimo ir nuomonių analizės prie koncepcijų kūrimo ir konstruktyvių idėjų plėtojimo.

Tikslinės grupės

Dirbtuvėse dalyvavo įvairios grupės, tačiau **pagrindinį vaidmenį atliko studentai**, tyrinėję ir taikę Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) principus. Pavyzdžiui, Materos muziejų lankytojai buvo įtraukti į veiklas, supažindinančias su tvarumo, įtraukties ir estetikos idėjomis, diskutuodami apie vietos urbanistinių erdvių dizainą. Tuo tarpu universitetų studentai Kipre ir Lietuvoje dirbo naudodamiesi dizaino sprinto bei dizaino mąstymo metodais – atliko grupines analizes, erdvės diagnostiką ir kūrė konceptualius sprendimus, reaguodami į realius iššūkius.

Kartu **dėstytojai ir specialistai** ne tik dalyvavo dirbtuvėse, bet ir vertino studentų idėjas bei pasiūlymus, teikė pastabas ir siūlė galimus sprendimus, aptardami, kaip įtraukusis dizainas galėtų būti integruotas į jų mokymo praktiką ar bendruomeninę veiklą.

Be to, **vietos gyventojai, bendruomenių nariai ir kultūros sektoriaus atstovai** aktyviai dalyvavo interviu, stebėjimuose ir struktūruotuose grįžtamojo ryšio cikluose. Tai leido užtikrinti, kad kuriamos dizaino idėjos būtų pagrįstos realiais vietos poreikiais ir patirtimi.

Photo 6: Workshop in gallery "Pelėdų kalnas" (Kauno kolegija, Kaunas, Lithuania)

Konsoliduota analizė ir rekomendacijos

Rezultatai ir mokymosi pasiekimai

Visose keturiose šalyse vykusios dirbtuvės pasižymėjo aukštu dalyvių įsitraukimo ir mokymosi lygiu, ypač atliekant užduotis, leidusias tyrinėti Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) vertybes per realaus pasaulio problemas. Dalyviai taikė žinias, įgytas projekto „Futures Designed“ mikro-kreditų kursuose, ugdė kritinį ir kūrybinį mąstymą, dalyvavo žmogaus poreikiais grįstuose ir bendradarbiavimu pagrįstuose dizaino procesuose, orientuotuose į vietos kontekstą ir tvarų poveikį.

Kipre universitetų studentai dirbo su realiais miesto prieinamumo iššūkiais Limassolio istoriniame centre. Jų atlikta analizė paskatino konkrečius pasiūlymus – nuo nelygių šaligatvių modifikavimo iki pėsčiųjų takų pertvarkymo, atspindinčio augantį supratimą apie įtrauktį ir viešųjų erdvių prieinamumą. Dalyviai taip pat naudojo stebėjimo lapus ir žemėlapius, siekdami užfiksuoti naudotojų erdvinę patirtį bei judėjimo modelius.

Italijoje aukštojo mokslo studentai apleistus švietimo pastatus transformavo į daigafunkčius bendruomenės centrus. Jų projektai apėmė išsamius eskizus, nuotaikų lentas [*moodboards*] ir medžiagų analizę, atskleidžiančią ne tik kūrybiškumą, bet ir gebėjimą praktiškai taikyti NEB vertybes. Naudodamiesi vizualinėmis priemonėmis studentai kūrė galimos transformacijos scenarijus, įtraukė bendramokslių ir dėstytojų atsiliepimus, taip stiprindami dialogą tarp skirtingų suinteresuotųjų šalių.

Graikijoje dalyviai dalyvavo mišraus formato sesijose, kuriose buvo akcentuotas skaitmeninių dizaino priemonių vaidmuo skatinant įtrauktį. Remdamiesi atvejų scenarijais ir skaitmeniniais kelionės žemėlapiais, jie kūrė švietimo erdvių maketus, didinančius prieinamumą ir mokinių įsitraukimą. Pedagogai pabrėžė, kad integruoto įtraukiojo dizaino metodai yra itin vertingi jų būsimoje mokymo praktikoje.

Lietuvoje studentai tyrinėjo kultūrinius, istorinius ir ekologinius „Pelėdų kalno“ – saugomos žalios ir istorinės teritorijos Kaune – sluoksnius. Jų siūlyti sprendimai buvo orientuoti į minimalias intervencijas, išsaugančias aplinkos vientisumą ir kartu gerinančias jos panaudojimą kaip viešos, švietimo ir kultūros erdvės. Pasiūlymai apėmė prieinamumo gerinimą, takų sistemą, ramių poilsio zonų sukūrimą ir interaktyvias meno instaliacijas.

Visų šalių dalyviai teigiamai vertino suinteresuotųjų šalių žemėlapių ir judėjimo sudarymo procesą, pabrėždami, kad šie įrankiai padėjo geriau suprasti naudotojų poreikius bei sisteminius iššūkius. Tokios praktikos skatino empatiją, struktūruotą mąstymą ir naudotojui orientuotą kūrybiškumą dizaino procese. Graikijoje dėstytojai sukūrė įtraukias švietimo erdvių prototipų vizualizacijas naudodami skaitmeninius įrankius, o Lietuvoje dėmesys buvo skiriamas dizaino sprendimams, padedantiems išsaugoti gamtos ir kultūros kraštovaizdžio pusiausvyrą bei tvarumą.

Photo 7: Workshop in museum (Museo di Palazzo Lanfranchi, Matera, Italy.)

Nustatyti poreikiai ir iššūkiai

Dirbtuvėse išryškėjo įvairūs iššūkiai, turėję įtakos tiek trumpalaikiams mikro-kreditų kūrimo pokyčiams, tiek ilgalaikiams svarstymams apie jų tobulinimą. Nors dalyvių įsitraukimas buvo didelis, aplinkos, edukaciniai ir organizaciniai veiksniai kai kuriais atvejais riboja veiklų efektyvumą.

Lietuvoje pagrindiniu iššūkiu tapo oro sąlygos. Kadangi tyrimų vieta – Pelėdų kalnas – yra atviroje erdvėje, žemos temperatūros apsunkino ilgalaikes lauko stebėsenas ir išsamius interviu su visuomene. Dėl to studentai turėjo ribotą prieigą prie pirminių naudotojų duomenų, o apklausoms ir bendruomenės įtraukimui grindžiamam sprendimų priėmimui liko mažiau laiko. Lietuvos moderatoriai prisitaikė prie situacijos – dalį veiklų perkėlė į patalpas, suteikdami daugiau erdvės refleksijai, bei skyrė papildomo dėmesio medžiagų analizei, aplinkos vertybėms ir paveldo išsaugojimui skirtoms dizaino alternatyvoms.

Italijoje aukštojo mokslo studentai pabrėžė komandinio darbo svarbą ir vertę. Dalyvių atsiliepimuose akcentuota, kad dirbtuvės skatino grupinį bendravimą ir suteikė erdvę asmeninei nuomonei išreikšti. Studentai vertino galimybę bendradarbiauti analizuojant bei apmąstant savo aplinkos problemas, pavyzdžiui, mokyklos infrastruktūros trūkumus, ir kritiškai mąstyti apie galimus patobulinimus. Jie pažymėjo, jog iššūkiu tapo nuodugnesnis aplinkos stebėjimas, dėmesys detalėms bei atviras idėjų dalijimasis – aspektai, kurie dažnai nėra išsamiai nagrinėjami tradicinėse aukštojo mokslo studijose.

Kipre dalyviai susidūrė su laiko planavimo ir idėjų išraiškos sunkumais. Kai kuriems studentams buvo sudėtinga efektyviai paskirstyti laiką kūrybinėms užduotims, ypač kuriant ir tobulinant eskizus. Šiuos sunkumus iš dalies lėmė ambicingi tikslai ir ribotas kūrybos laikotarpis. Nors daugelis dalyvių pasižymėjo stipriu konceptualių mąstymu, kai kuriems pritrūko gebėjimų vizualiai perteikti savo idėjas. Todėl paaiškėjo poreikis suteikti daugiau pagalbos piešimo, erdvės komponavimo ir vizualinės komunikacijos srityse – tai turėtų būti įtraukta į būsimų dirbtuvių turinį, kad dalyvavimas būtų įmanomas nepriklausomai nuo dalyvių įgūdžių lygio.

Graikijoje iššūkių kilo dėl skaitmeninio ir mišraus mokymosi formato. Nors šis modelis suteikė lankstumo, jis taip pat atskleidė dalyvių skaitmeninio raštingumo skirtumus. Dėl to dirbtuvių pažanga tapo nevienoda, o bendradarbiavimas tarp dalyvių – mažiau sklandus.

Visose šalyse pasikartojanti tema buvo nevienodas įsitraukimas grupėse. Kai kuriose komandose stipresni dalyviai perėmė iniciatyvą idėjų generavimo ar pristatymo metu, o kiti liko pasyvesni. Tai atskleidžia poreikį aiškiau paskirstyti vaidmenis, taikyti abipusės atsakomybės principus ir įtraukti proceso stebėsenos mechanizmus. Be to, skirtingas dalyvių dizaino žinių lygis reiškė, kad kai kurie studentai pažengė greičiau nei kiti, todėl išryškėjo diferencijuoto mokymo bei pakopinių užduočių poreikis.

Apibendrinant, šios įžvalgos parodė būtinybę:

- pritaikyti dirbtuvių planavimą prie vietos sąlygų;
- parengti dėstytojus efektyviai reaguoti į grupės dinamiką ir dalyvių įsitraukimo pokyčius;
- supaprastinti priemones, naudojamas nuotolinio ar mišriojo mokymosi aplinkose.

Šie aspektai pabrėžia lanksčių, įtraukiančių ir prie įvairių gebėjimų pritaiktų mokymosi sistemų kūrimo svarbą, siekiant užtikrinti, kad visi dalyviai – nepriklausomai nuo jų konteksto ar patirties – turėtų vienodas galimybes prisidėti prie kūrybinio proceso ir iš jo gauti naudos.

Photo 8: First workshop in Matera (Istituto Carlo Levi, Irsina, Province of Matera, Italy)

„Futures Designed“ edukatorių priemonių rinkinys

Įvertinę kursų ir dirbtuvių rezultatus, projekto partneriai sukūrė „Futures Designed Educator Toolkit“ (liet. Ateities dizaino edukatorių priemonių rinkinį) – išsamų išteklių, skirtą edukatoriams, norintiems taikyti projekto metu sukurtą mokymosi medžiagą ir metodiką. Šis viešai prieinamas rinkinys padeda dėstytojams, ypač dirbantiems kūrybinėse srityse, integruoti tvarumo principus į savo mokymo praktiką.

Priemonių rinkinys, parengtas keliomis partnerių kalbomis, siūlo struktūruotą požiūrį į Tvaraus vystymosi tikslų (SDG), Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) ir Europos žaliosios sandaros temų integravimą į mikro-kreditų grįstą mokymąsi. Siekiant užtikrinti pritaikomumą, rinkinys suteikia įvairių lygių pedagogams praktinius įrankius, dirbtuvių gaires, atvejų analizes ir mokslinių tyrimų rezultatus, skatinančius novatorišką ir tvarumu grįstą švietimą.

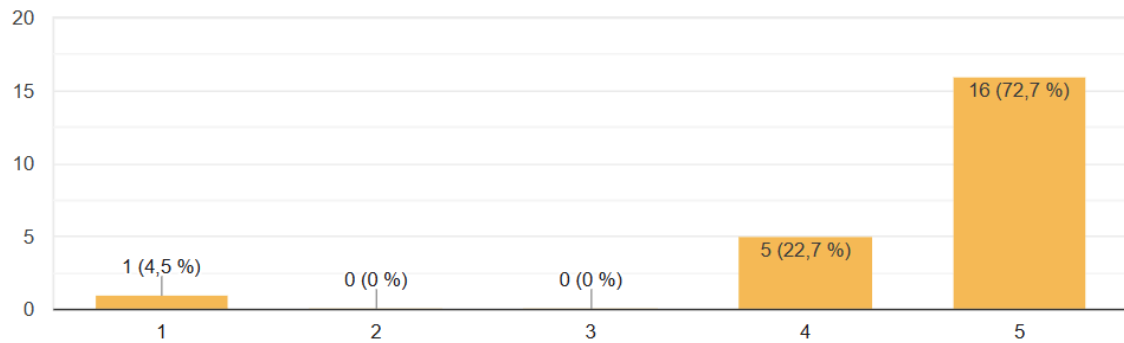
Rinkinį sudaro pagrindiniai komponentai: poreikių analizės išvados, įžvalgos apie alternatyvias mokymosi erdves, parengtos naudoti mokymo medžiagos, edukatorių instrukcijos ir dirbtuvių vadovai, realaus gyvenimo atvejų analizės.

Po išleidimo „Futures Designed Educator Toolkit“ buvo įvertintas remiantis struktūruota edukatorių atsiliepimų analize. Vertinimo rezultatai parodė, kad priemonių rinkinys buvo itin palankiai įvertintas. Respondentai pabrėžė jo aktualumą ir tinkamumą dabartiniams švietimo poreikiams, taip pat jo atitikimą šiuolaikiniams tvarumo ir dizaino švietimo prioritetams. Daugelis edukatorių teigė, kad rinkinys suteikė jiems naujų perspektyvų ir metodinių priemonių, kurių anksčiau neturėjo, o turinio aiškumas, praktinės instrukcijos ir įtraukianti medžiaga buvo įvardyti kaip vieni pagrindinių jo privalumų.

1/20. The material produced within futures designed addresses important and timely educational needs

Scale: Strongly Disagree – Disagree – Neutral – Agree – Strongly Agree

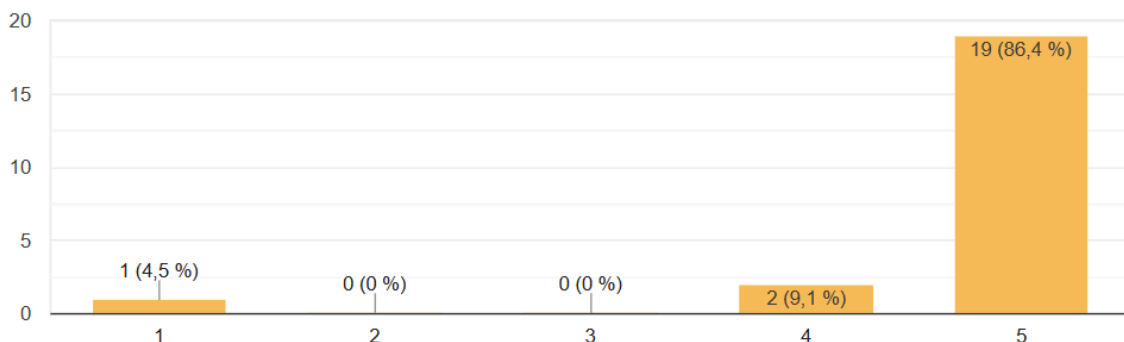
22 atsakymai

18/20. I would recommend this toolkit and the future Designed courses to colleagues.

Scale for all: Strongly Disagree – Disagree – Neutral – Agree – Strongly Agree

22 atsakymai

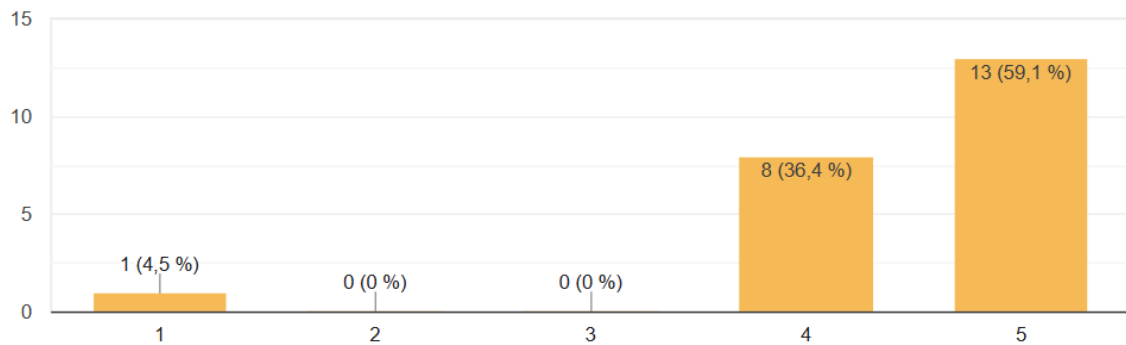

Bendra „Futures Designed Educator Toolkit“ struktūra ir turinio kokybė buvo įvertintos kaip gerai subalansuotos. Edukatoriai pažymėjo, kad atvejų analizės ir dirbtuvių medžiaga yra tinkama, išsami ir lengvai pritaikoma praktikoje. Pasiūlymai dėl tobulinimo daugiausia susiję su vartotojo patirties gerinimu, ypač vizualinio ir struktūrinio dizaino aspektais. Rekomenduota patobulinti navigaciją, įtraukiant aktyvias (spustelėjamas) turinio lenteles ir aiškų puslapių numeravimą, kad informacijos paieška būtų patogesnė. Taip pat siūlyta sustiprinti vizualinę tvarką – užtikrinti nuoseklią tipografiją, didesnius tarpelius tarp eilučių bei vienodesnį grafinį stilių, taip pagerinant skaitomumą ir bendrą estetinį vientisumą.

4/20. The micro-credentials approach is suitable for integrating sustainability into teaching programmes.

Scale: Strongly Disagree – Disagree – Neutral – Agree – Strongly Agree

22 atsakymai

Keletas dalyvių taip pat rekomendavo įtraukti sertifikatus kaip papildomą paskatą, ypač tais atvejais, kai priemonių rinkinys naudojamas ne pagal oficialią mokymo programą. Nors atsiliepimuose buvo pabrėžtas rinkinio tvirtas metodinis pagrindas ir praktinė vertė, respondentai taip pat pažymėjo, kad nedideli maketavimo ir interaktyvumo patobulinimai galėtų dar labiau sustiprinti jo veiksmingumą ir patrauklumą edukatorių bendruomenei.

Apskritai, „Futures Designed Educator Toolkit“ buvo įvertintas kaip savalaikis, praktiškas ir įžvalgus įrankis, padedantis edukatoriams diegti tvarumu grįstą, kūrybišką mokymą ir taikyti šiuolaikinius švietimo metodus lanksčiose mokymosi programose.

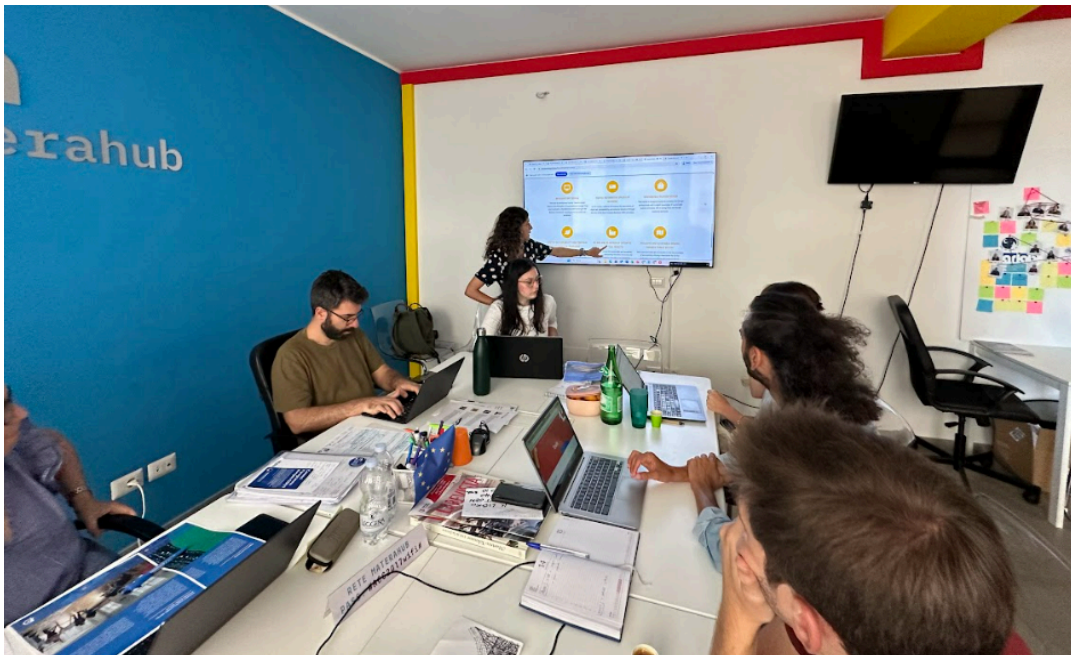

Photo 9: Toolkit workshop in MateraHub (Matera, Italy)

Kursų ir dirbtuvių apklausos apžvalga

Siekiant įvertinti partnerių šalyse surengtų bandomųjų dirbtuvių veiksmingumą ir poveikį, dalyviams buvo pateikta apklausos anketa. Jos tikslas – surinkti grįžtamąjį ryšį apie mokymosi rezultatus, susipažinimą su Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) vertybėmis ir bendrą dalyvavimo patirtį. Apklausos duomenys taip pat buvo skirti nustatyti sritis, kurias reikėtų tobulinti kuriant būsimus mikro-kreditų kursus.

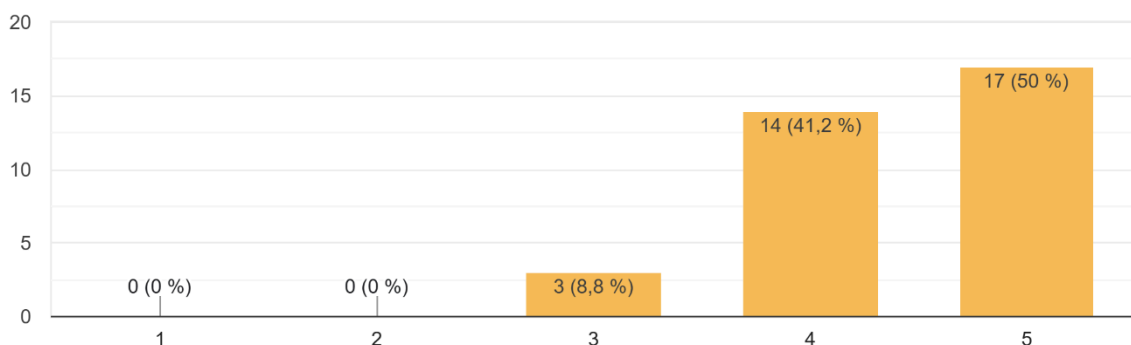
Apklausoje buvo pateikti tiek uždari klausimai, vertinami pagal *Likert* skalę, tiek atviri klausimai, leidžiantys dalyviams išsamiau apibūdinti savo patirtį ir pasidalinti kokybinėmis įžvalgomis. Atsakymai buvo surinkti iš įvairių dalyvių grupių – vidurinių mokyklų ir universitetų studentų, edukatorių bei kultūros sektoriaus specialistų, dalyvavusių mokymosi veiklose.

Surinkti atsiliepimai tapo svarbiu įrankiu vertinant dirbtuvių efektyvumą, dalyvių poreikius ir galimybes tobulinti kurso turinį bei struktūrą, siekiant geresnio jų suderinimo su NEB principais ir tikslais. Toliau pateikiama pagrindinių apklausos išvadų ir jų reikšmės būsimam kursų tobulinimui santrauka.

Teigiama dalyvių patirtis. Dauguma respondentų (91%) nurodė esantys labai patenkinti dirbtuvių struktūra, turiniu ir vedimu. Dalyviai pažymėjo, kad veiklos reikšmingai prisidėjo prie jų supratimo apie NEB principus bei suteikė naujų įžvalgų apie tvarumo, įtraukties ir estetikos sąsajas dizaino procese.

Overall, how satisfied are you with the workshop experience?

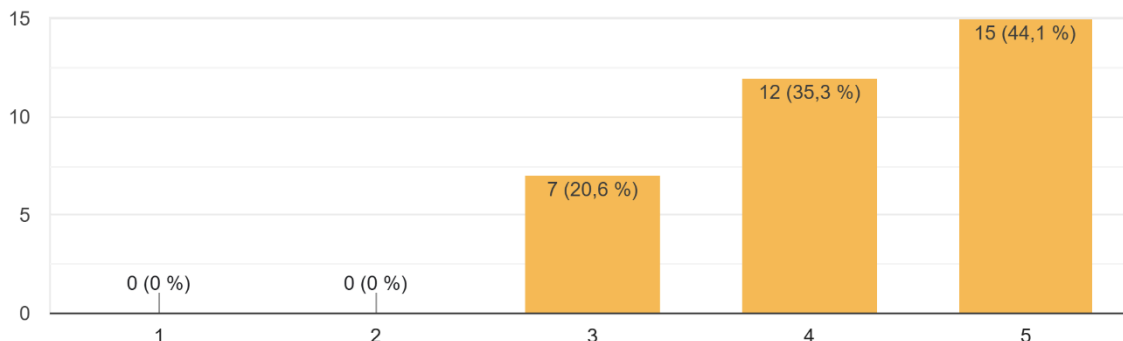
34 atsakymai

Apklausos duomenimis, 78% dalyvių nurodė, kad seminarai atitiko arba viršijo jų lūkesčius. Toks aukštas pasitenkinimo lygis atspindi seminaro turinio aktualumą, vedimo efektyvumą ir NEB principų derinimo su praktinėmis, realaus pasaulio projektavimo užduotimis vertę.

To what extent did the workshop meet your expectations?

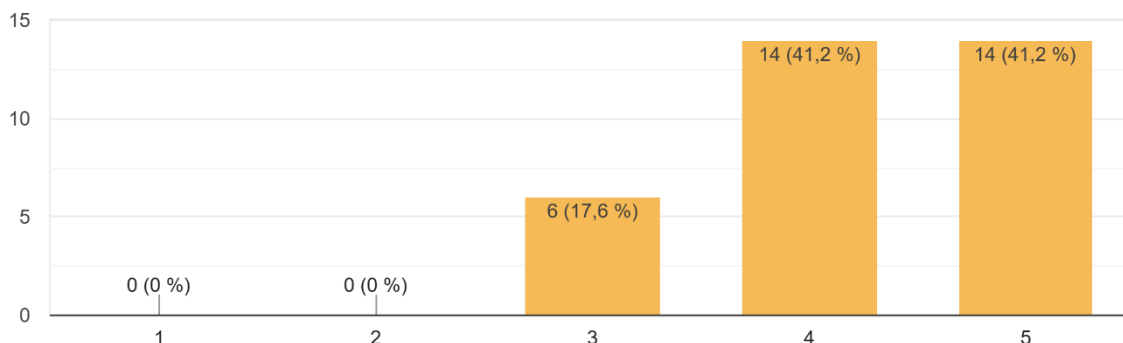
34 atsakymai

80% dalyvių nurodė, kad yra labai patenkinti arba patenkinti tuo, kaip dirbtuvės padėjo jiems pereiti kūrybinio problemų sprendimo etapus, o tai rodo stiprų suderinamumą su dizaino mąstymo sistema.

How effective was the workshop in helping you navigate the different stages of the creative problem-solving process?

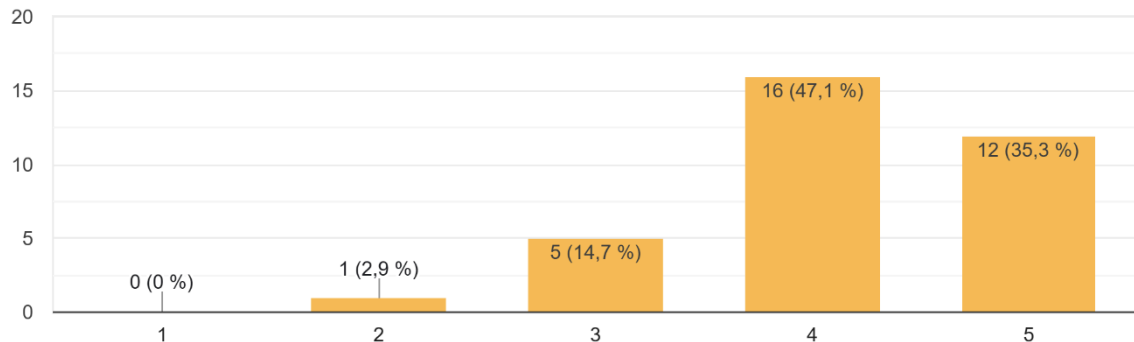
34 atsakymai

Dauguma respondentų labai gerai įvertino grupės ir individualaus darbo pusiausvyrą – 80% išreiškė didelį pasitenkinimą. Tai rodo, kad mišri struktūra sudarė sąlygas įvairiems darbo stiliams.

How would you rate the balance between group work and individual work during the workshop?

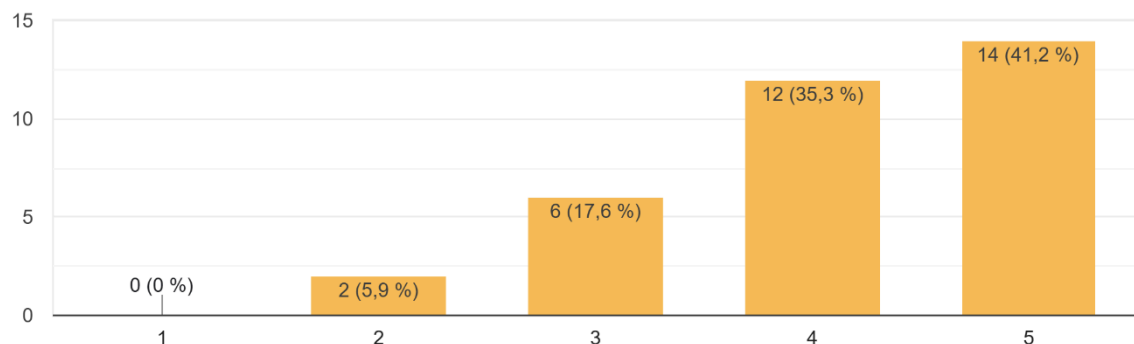
34 atsakymai

Dalyviai pabrėžė keletą pagrindinių grupės darbo privalumų, akcentuodami bendradarbiavimo svarbą dizaino procese. Jie pažymėjo, kad darbas komandose padėjo jiems išmokyti veiksmingai bendradarbiauti ir kartu spręsti problemas. Įvairių idėjų ir perspektyvų sujungimas praturtino rezultatus ir skatino kūrybiškumą. Konsensuso pasiekimas ir bendrų temų plėtojimas sustiprino grupės sanglaudą, o tarpusavio parama ir komandinis darbas sukūrė vienybės ir bendro tikslo jausmą. Šios įžvalgos pabrėžia bendradarbiavimo su bendraamžiais vertę kaip pagrindinį prasmingo ir įtraukaus projektavimo mokymosi elementą.

How effective was the group work in fostering collaboration and generating creative ideas?

34 atsakymai

Dalyviai teigiamai vertino individualaus darbo galimybę dirbtuvėse dėl jo lankstumo ir autonomiškumo. Jie vertino galimybę savarankiškai planuoti ir mąstyti, leidžiančią jiems plėtoti savo idėjas be laiko spaudimo. Daugelis pabrėžė privalumą dirbti savo tempu ir savo laiko juostoje, kas skatino gilesnį mąstymą ir kūrybiškumą. Galimybė eksperimentuoti su tokiais įrankiais kaip „SketchUp“ dar labiau sustiprino jų gebėjimą tyrinėti ir vizualizuoti koncepcijas savo sąlygomis.

90% respondentų manė, kad prototipų kūrimas ir eskizų piešimas buvo labai veiksmingi padedant vizualizuoti ir perteikti savo dizaino idėjas. Tai patvirtina vizualinio mąstymo įrankių

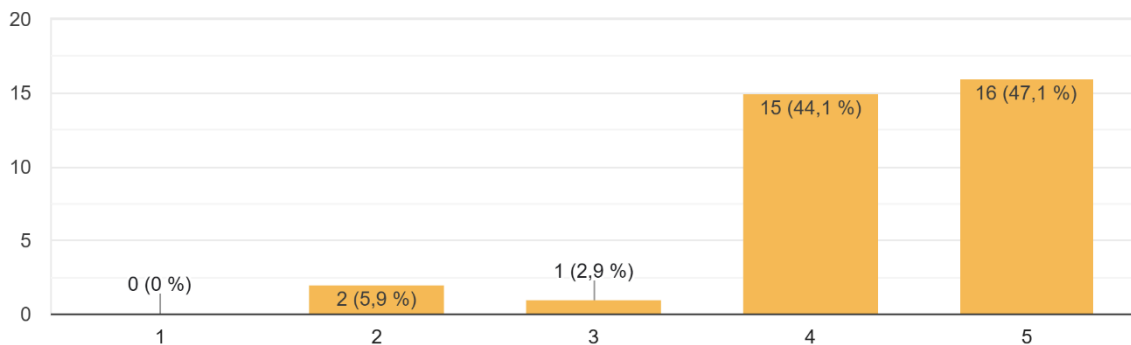
svarbą

dizaino

švietime.

How would you rate the effectiveness of the prototyping/sketching activities during the workshop in bringing your design ideas to life?

34 atsakymai

Apklausos dalyviai pateikė vertingų pasiūlymų, kaip pagerinti būsimus seminarus. Jie pabrėžė, kad svarbu užtikrinti lygiateisį dalyvavimą grupėse, rekomendavo aiškiau paskirstyti vaidmenis ir atsakomybę. Be to, jie pabrėžė, kad reikia nuolatinės moderatorių pagalbos, ypač atliekant sudėtingas užduotis ar generuojant idėjas. Dalyviai taip pat išreiškė norą išplėsti dirbtuvių temų spektrą, kad būtų galima giliau ir įvairesniais aspektais nagrinėti temas.

Žvelgiant į ateitį, buvo išreikštas didelis susidomėjimas turinio plėtra, įtraukiant tokias temas kaip interjero dizaino stilius, biofilinis dizainas ir augalų naudojimas erdvės kūrime. Siekiant praturtinti dalyvavimą, buvo pasiūlyta įtraukti daugiau interaktyvių ir multimedijos elementų, pavyzdžiui, vaizdo įrašus, viktorinas ir vizualiai turtingą medžiagą. Galiausiai keli atsakymai parodė, kad pageidaujama įtraukti ne tik viešąsias, bet ir komercines ar mišrias erdves, nurodant į universalesnį ir realaus pasaulio orientuotą požiūrį ateities seminarų plėtojime.

Rekomendacijos dėl mikro-kreditų ir praktiniai žingsniai būsimoms dirbtuvėms

Partnerių šalyse surengtos bandomosios dirbtuvės suteikė vertingų įžvalgų apie tai, kaip veiksmingai kurti, teikti ir organizuoti mikro-kreditų programas. Šios patirtys padėjo išskirti pagrindines turinio kryptis ir mokymo strategijas, kurios atitinka Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) vertybes bei atliepia įvairių besimokančiųjų poreikius.

Viena pagrindinių rekomendacijų – mikro-kreditų ir dirbtuvių sutelkti į aktualias, praktika grįstas temines sritis, kurios pasiteisino bandomųjų veiklų metu:

Įtraukusis dizainas. Ši sritis apima tokias veiklas kaip suinteresuotųjų šalių apklausos, prieinamumo auditai ir naudotojų patirties vertinimas. Šis metodas ypač pasiteisino, kai studentai analizavo realias viešąsias erdves iš įtraukties ir prieinamumo perspektyvos.

Medžiagų pažinimas ir tvarumas. Dirbtuvėse buvo pabrėžtas darbas su ekologiškomis, perdirbamomis ir aplinkai jautriomis medžiagomis. Tokia praktika padeda studentams suprasti, kaip ekologinė atsakomybė dera su estetiniais ir funkciniais dizaino sprendimais.

Bendradarbiavimu grįstas dizainas ir komunikacija. Visose šalyse komandinis darbas, kūrybinis dialogas ir vizualinė komunikacija buvo pripažinti esminiais įgūdžiais. Bendrai kuriami naratyvai, nuotaikų lentos ir vizualinės schemos padėjo išreikšti, įvertinti bei konstruktyviai kritikuoti dizaino idėjas.

Kalbant apie formą, rekomenduojama, kad mikro kvalifikacijų kursai būtų:

- **Moduliniai** – suteikiantys galimybę besimokantiejiems žengti į priekį palaipsniui ir lanksčiai, pagal savo tempą.
- **Mišrūs** – derinantys individualų darbą, savarankišką užduotį ir bendradarbiavimu grįstas grupines veiklas.
- **Refleksyvūs** – įtraukiantys grįžamojo ryšio ciklus, prototipų vertinimus ir tobulinimo etapus.
- **Kvalifikuojantys** – su aiškiai apibrėžtais mokymosi rezultatais ir kompetencijų vertinimu, užtikrinant pripažįstamą mokymosi kokybę.

Tokios struktūros kursai padeda kurti dinamišką, įtraukią ir tvarumu grįstą mokymosi aplinką, atitinkančią tiek akademinis, tiek profesinius šiuolaikinio dizaino švietimo poreikius.

Photo 8: Presentation of workshop results (Kaunas, Lithuania)

Atsiliepimai ir apibendrinimas

Siekiant veiksmingai įgyvendinti šias rekomendacijas, rengiant ir vedant būsimas dirbtuves reikėtų laikytis kelių praktinių žingsnių:

- **Organizavimas pagal sprinto dizaino ir dizaino mąstymo metodikas.** Dirbtuvės turėtų išlaikyti lankstumą, greitą reakciją ir gebėjimą prisitaikyti prie skirtingų kultūrinių bei aplinkos kontekstų.
- **Realios aplinkos taikymas kaip mokymosi laboratorijos.** Miesto gatvės, mokyklų kiemai, komercinės erdvės ar kultūros paveldo vietos gali tapti gyvomis laboratorijomis, leidžiančiomis natūraliai susieti teorines žinias su praktiniu taikymu.
- **Gerai apgalvota, bet lanksti veiklų struktūra.** Reikėtų numatyti aiškų, tačiau adaptuojamą veiklų grafiką, kuriame būtų pakankamai laiko refleksijai, rezultatų aptarimui, iteracijoms ir grįžtamajam ryšiui.
- **Įvairių priemonių prieinamumo užtikrinimas.** Dalyviai turėtų turėti galimybę naudotis tiek analoginėmis (eskizais, prototipais, žemėlapiais), tiek skaitmeninėmis (bendradarbiavimo platformomis, vizualizavimo įrankiais) priemonėmis, kad būtų patenkinti skirtingi mokymosi stiliai ir poreikiai.
- **Moderatoriams skirtas kompleksinis pasirengimas.** Be techninio turinio išmanymo, moderatoriai turėtų būti apmokyti įtraukios, daugiadisciplinės komandos valdymo principų bei gebėti teikti diferencijuotas gaires pagal dalyvių poreikius.

Šios rekomendacijos sudaro pagrindą kurti prieinamas, pritaikomas ir mikro-kreditais grįstas mokymosi patirtis, kurios dera su Naujojo Europinio Bauhauzo (NEB) vertybėmis – tvarumu, įtrauktimi ir estetika.